BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

PRIJEDLOG

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UNUTRAŠNJEM PLATNOM PROMETU

Sarajevo, septembar 2020. godine

PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Predlažemo da se Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjem platnom prometu donese po hitnom postupku, u skladu sa članom 191. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08 i 26/20) i članom 186. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09 i 24/20), koji predviđaju da se zakon može donijeti po hitnom postupku samo ako se tim zakonom uređuju odnosi i pitanja za čije uređivanje postoji neodložna potreba i ako bi donošenje zakona u redovnom postupku moglo izazvati štetne posljedice za Federaciju.

Obrazloženje:

Nužno je izvršavanje preporuka FATF-a, što je utvrđeno Akcionim planom za otklanjanje identifikovanih nedostataka u sistemu sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma kojeg je donijelo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine u 2018. godini, u kojem je jedna od planiranih aktivnosti i uspostavljanje registra/registara računa fizičkih lica.

Također, u vrijeme nastale ekonomske krize, kada je neophodna racionalizacija troškova poslovnih subjekata, predlaže se smanjenje međubankarskih naknada kod platnih transakcija karticama, tako da ostaje prostor prodavcima na prodajnim mjestima da smanjuju prodajne cijene, kao rezultat smanjenja troškova poslovanja.

Ujedno uspostavljanje registra računa fizičkih lica i smanjenje međubankarskih naknada kod platnih transakcija karticama će značiti i usklađenost sa EU legislativom.

Kako Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga i ovaj Zakon, uređuju pravila transparentnosti i uporedivost naknada računa za plaćanje i institut osnovnog računa, oba zakona je neophodno razmatrati istovremeno, kako bi u isto vrijeme počeli s primjenom.

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UNUTRAŠNJEM PLATNOM PROMETU

Član 1.

U Zakonu o unutrašnjem platnom prometu („Službene novine Federacije BiH“, br. 48/15 i 79/15) iza člana 4. dodaje se novi član 4a. koji glasi:

„Član 4a.

(1) Pružaoci platnih usluga iz člana 3. stav (1) ovog zakona mogu naplatiti naknadu za pružanje platnih usluga u skladu sa članom 4. ovog zakona, osim usluga koje su ovim i drugim zakonima označene kao besplatne.

(2) Naknada iz stava (1) ovog člana mora biti ugovorena, primjerena i u skladu sa stvarnim troškovima pružalaca platnih usluga.

(3) Međubankarska naknada kod transakcije debitnom karticom ne može biti viša od 0,5% vrijednosti izvršene transakcije, a međubankarska naknada kod transakcije kreditnom karticom ne može biti viša od 0,6% vrijednosti izvršene transakcije, u periodu od 12 mjeseci od dana početka primjene ovog stava, a nakon tog perioda međubankarska naknada kod transakcije debitnom karticom ne može biti viša od 0,2% vrijednosti izvršene transakcije, a međubankarska naknada kod transakcije kreditnom karticom ne može biti viša od 0,3% vrijednosti izvršene transakcije. Pružaoci platnih usluga dužni su Agenciji dostavljati podatke o naknadama.

(4) Odredbe stava (3) ovog člana ne primjenjuju se na:
a) platne transakcije na osnovu platnih kartica koje se odnose na isplatu gotovog novca na bankomatima ili na šalterima pružalaca platnih usluga,
b) platne transakcije na osnovu poslovnih kartica.

(5) Poslovna kartica iz stava (4) tačka b) ovog člana znači svaki platni instrument izdat na osnovu kartica poslovnim subjektima čije se korištenje ograničava na poslovne troškove, pri čemu plaćanja izvršena takvim karticama terete direktno račun poslovnih subjekata.

(6) Pružalac platnih usluga dužan je, u poslovnim jedinicama i na svojoj internet stranici, objaviti cjenovnik po kojem naplaćuje naknade za pružanje platnih usluga i dostaviti elektronskim putem Agenciji u roku od tri radna dana od dana utvrđivanja tarife, te na svojoj internet stranici osigurati poveznicu s internet stranicom iz stava (7) ovog člana.

(7) Agencija na svojoj internet stranici objavljuje uporedni prikaz naknada koje pružaoci platnih usluga naplaćuju poslovnim subjektima za usluge navedene u članu 4. ovog zakona.

(8) Objava uporednog prikaza naknada iz stava (7) ovog člana sadržava:
a) jasne i objektivne kriterije na osnovu kojih se provodi upoređivanje naknada,
b) ažurne informacije napisane jasno, lako razumljivim riječima, te oznaku vremena posljednjeg ažuriranja,
c) potpuni pregled tržišta ili njegovog znatnog dijela s jasnom naznakom, prije prikaza samog upoređivanja naknada, da objava uporednog prikaza naknada nije potpuni pregled tržišta,
d) uputstvo o načinu prijave netačnih informacija u objavi uporednog prikaza naknada.

(9) Agencija bliže propisuje sadržaj, rokove i način dostavljanja podataka iz st. (3) i (6) ovog člana.

Član 2.

U članu 7. stav (2) riječ „moraju“ se zamjenjuje riječju „mogu“.

Član 3.

Iza člana 8. dodaje se novi čl. 8a., 8b. i 8c. koji glase:

„**Član 8a.**

(1) Ovlaštena organizacija, u skladu sa članom 6. stav (4) ovog zakona otvara fizičkom licu sljedeće račune:
a) račune za obavljanje platnog prometa, u domaćoj i stranoj valuti,
b) račune depozita i uloga na štednju, u domaćoj i stranoj valuti i
c) druge račune, u domaćoj i stranoj valuti, otvorene na osnovu ugovora s bankom.

(2) Ovlaštena organizacija dužna je voditi evidenciju računa iz stava (1) ovog člana, koji su otvoreni u toj ovlaštenoj organizaciji, a ta evidencija se objedinjava u Registru računa fizičkih lica (u daljem tekstu: Registar).

(3) Fizičko lice je dužno obavijestiti ovlaštenu organizaciju o svakoj promjeni podataka koji se vode u evidenciji računa ovlaštene organizacije, u roku od osam dana od dana promjene izvršene u odgovarajućim evidencijama.

Član 8b.

(1) Ne dovodeći u pitanje primjenu odredaba propisa kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti i drugih odredaba ovog zakona, ovlaštena organizacija je dužna fizičkom licu koje ima zakonit boravak u Federaciji, a nema otvoren račun za obavljanje platnog prometa - na njegov zahtjev omogućiti otvaranje i korištenje računa s osnovnim uslugama (u daljem tekstu: osnovni račun).

(2) Zakonit boravak u Federaciji u vezi sa stavom (1) ovog člana označava boravak fizičkog lica u Federaciji u skladu s propisima kojima se uređuju prebivalište i boravište građana, odnosno boravak stranaca u skladu sa propisom o strancima,

uključujući i stranca koji boravi u Federaciji u skladu sa propisima kojima se uređuju azil i izbjeglice ili na osnovu međunarodnog ugovora.

(3) Osnovni račun je račun koji se koristi za izvršavanje platnih transakcija u konvertibilnim markama i obuhvata:
1) usluge otvaranja, vođenja i zatvaranja tog računa;
2) usluge koje omogućuju uplatu gotovog novca na račun za plaćanje;
3) usluge koje omogućuju isplatu gotovog novca s računa na šalterima ili na bankomatima i drugim sličnim uređajima;
4) usluge prijenosa novčanih sredstava s računa na drugi račun, i to:
- direktnim zaduženjem,
- korištenjem platne kartice, uključujući plaćanja putem interneta,
- odobrenja, uključujući trajni nalog, na terminalima i na šalterima i putem sistema internet bankarstva.

(4) Ovlaštena organizacija ne smije fizičkom licu iz stava (1) ovog člana nuditi usluge iz stava (3) ovog člana u okviru osnovnog računa u obimu koji je manji od onog u kojem ih inače nudi u okviru računa za obavljanje platnog prometa koji nije osnovni račun.

(5) Ovlaštena organizacija je dužna na zahtjev fizičkog lica iz stava (1) ovog člana otvoriti osnovni račun, ili taj zahtjev odbiti, bez odlaganja, a najkasnije u roku od deset radnih dana od dana prijema urednog zahtjeva.

(6) U vezi sa stavom (5) ovog člana, ovlaštena organizacija je dužna prethodno provjeriti da li fizičko lice ima otvoren račun kod druge ovlaštene organizacije ili, ako ne izvrši ovu provjeru, pribaviti izjavu u pisanoj formi o tome da li kod druge ovlaštene organizacije ima otvoren račun koji mu omogućava korištenje usluga iz stava (3) ovog člana.

(7) Ovlaštena organizacija će odbiti zahtjev za otvaranje osnovnog računa ako fizičko lice kod druge ovlaštene organizacije već ima otvoren račun za obavljanje platnog prometa koji mu omogućava korištenje usluga iz stava (3) ovog člana, osim u slučaju da je dao izjavu u pisanoj formi i dostavio obavještenje druge ovlaštene organizacije da će isti račun biti ugašen nakon otvaranja osnovnog računa.

(8) Ovlaštena organizacija dužna je odbiti zahtjev fizičkog lica za otvaranje osnovnog računa ako bi otvaranje tog računa dovelo do povrede propisa kojima se uređuje sprječavanje pranja novca i finansiranje terorističkih aktivnosti.

(9) U slučaju odbijanja iz stava (8) ovog člana ovlaštena organizacija dužna je obavijestiti nadležno tijelo i provesti druge postupke u skladu s propisima kojima je uređeno sprječavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

(10) Ako ovlaštena organizacija odbije zahtjev fizičkog lica za otvaranje osnovnog računa zbog razloga navedenih u st. (7) ili (8) ovog člana, dužna je bez odgađanja, pisanim putem, obavijestiti fizičko lice o toj odluci i razlogu odbijanja, osim ako bi otkrivanje razloga bilo suprotno ciljevima nacionalne sigurnosti, javnom interesu ili propisima kojima je uređeno sprječavanje pranja novca i finansiranja terorističkih

aktivnosti. Za takvu obavijest ovlaštena organizacija ne smije fizičkom licu naplatiti naknadu.

(11) Ovlaštena organizacija je dužna, u slučaju odbijanja zahtjeva za otvaranje osnovnog računa fizičkom licu, u obavijesti iz stava (10) ovog člana posebno naznačiti uputu o pravu na prigovor i mogućnost vansudskog rješavanja spora u vezi sa otvaranjem osnovnog računa, a u skladu sa propisom kojim se uređuje zaštita korisnika finansijskih usluga.

(12) Ovlaštene organizacije su dužne da međusobno sarađuju u postupku provjere iz stava (6) ovog člana. Podaci koje ovlaštene organizacije prikupljaju i razmjenjuju u postupku te provjere mogu se pribavljati ako je lice na koje se ovi podaci odnose prethodno dalo pismeni pristanak za korištenje istih u navedenu svrhu, a u skladu s propisima o zaštiti ličnih podataka.

Član 8c.

(1) Ovlaštene organizacije pružaju usluge vezane za osnovni račun iz člana 8b. stav (3) ovog zakona besplatno ili uz razumnu naknadu.

(2) Kod utvrđivanja razumne naknade ovlaštena organizacija uzima u obzir prosječnu mjesečnu neto plaću u Federaciji za prethodnu godinu i prosječnu naknadu koju ovlaštena organizacija naplaćuje fizičkim licima za tu uslugu u vezi s računom za obavljanje platnog prometa.“.

Član 4.

U članu 9. stav (1) iza broja „(3)“ dodaju se riječi: „i Registar iz člana 8a. stav (2)“.

Član 5.

Iza člana 9. dodaje se novi član 9a. koji glasi:

„**Član 9a.**

(1) Podaci iz Registra nisu javno dostupni i na njih se primjenjuju propisi kojima se uređuje poslovna tajna i zaštita ličnih podataka.

(2) FIA može, na osnovu podnesenog zahtjeva u pisanoj formi ili elektronskom obliku, podatke iz Registra dostaviti, odnosno omogućiti pristup tim podacima:

a) ako je lice na koje se ovi podaci odnose prethodno dalo pismeni pristanak,
b) na osnovu odluke ili zahtjeva nadležnog suda,
c) ako, radi obavljanja nadzora nad ovlaštenom organizacijom u skladu sa zakonom, to zahtijeva Agencija,
d) za potrebe ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove, organa nadležnog za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije i organa nadležnog za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, u skladu s propisima,

e) za potrebe Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine i drugog kontrolnog organa, u skladu s propisima kojima se uređuju poslovi iz njihove nadležnosti,
f) za potrebe advokata radi poduzimanja pravnih radnji u cilju pružanja pravne pomoći zastupanja fizičkih i pravnih lica u ostvarivanju njihovih potraživanja, uz priloženu punomoć stranke,
g) u vezi s postupkom izvršenja ili osiguranja na imovini imaoca računa, na osnovu zahtjeva suda, drugog nadležnog organa ili ovlaštenog lica koje, u skladu sa posebnim zakonom, ima pravni interes za prinudno ostvarenje potraživanja u tom postupku.

(3) Zahtjev za dobivanje podataka iz stava (2) ovog člana treba sadržavati, pored podataka utvrđenih propisom kojim se uređuje upravni postupak, podatke o pravnom osnovu i svrsi korištenja ličnih podataka, kao i druge podatke koje propiše FIA.

(4) Subjekti iz stava (2) ovog člana podatke iz Registra mogu koristiti radi obavljanja poslova u okviru zakonom utvrđene nadležnosti, isključivo u svrhu za koju su prikupljeni i ne mogu ih dalje saopćavati ili dostavljati trećim licima, niti tim licima omogućiti pristup ovim podacima, osim u slučajevima utvrđenim ovim zakonom.

(5) Stav (4) ovog člana primjenjuje se i na lica koja su zaposlena ili angažovana odnosno koja su bila zaposlena ili angažovana kod subjekata iz stava (2) ovog člana, a kojima su podaci učinjeni dostupnim, kao i druga lica kojima su zbog prirode njihovog posla ti podaci učinjeni dostupnim.

(6) FIA je odgovorna za dostavljanje podataka subjektima iz stava (2) ovog člana u skladu s ovim zakonom i propisom kojim se uređuje upravni postupak.

(7) FIA će propisati formu i sadržaj obrasca u vezi sa stavom (2) tačka a) ovog člana.“.

Član 6.

Iza člana 12. dodaju se novi čl. 12a. i 12b. koji glase:

„Član 12a.

(1) Ovlaštene organizacije dužne su dostavljati u Registar, za svaki račun fizičkog lica koji je otvoren u skladu s propisima o unutrašnjem platnom prometu, sljedeće podatke:
a) ime i prezime fizičkog lica, s tim da se za fizičko lice – nerezidenta dostavljaju i podaci o državljanstvu,
b) jedinstveni matični broj fizičkog lica, odnosno drugu identifikacionu oznaku za fizičko lice – nerezidenta (broj identifikacionog dokumenta: pasoša ili druge odgovarajuće lične isprave),
c) mjesto i adresu prebivališta, mjesto i adresu boravišta, ako posjeduje, a za fizičko lice – nerezidenta adresu prebivališta u domicilnoj zemlji,
e) broj potvrde banke o identitetu fizičkog lica – nerezidenta kojem se otvara račun na osnovu sudskog rješenja, odnosno lica koje je određeno za staratelja (na osnovu rješenja o starateljstvu),
f) broj računa fizičkog lica,

g) vrstu računa (tekući i depozitni),
h) datum otvaranja računa fizičkog lica,
i) datum zatvaranja računa fizičkog lica,
j) datum promjene ličnih podataka u vezi sa računom,
k) podatke iz tač. a) do j) ovog stava o licima koja su ovlaštena da raspolažu sredstvima na računu fizičkog lica,
l) oznaku "R" ili „N" zavisno od toga da li je račun rezidenta ili nerezidenta,
m) status računa (aktivan, blokiran, ugašen),
n) datum promjene statusa iz tačke m) ovoga stavka i
o) naziv banke u kojoj je otvoren račun, općina i grad.

(2) Registar računa fizičkih lica ne sadrži podatke o stanju i promjenama na računima iz člana 8a. stav (1) ovog zakona.

(3) Ovlaštene organizacije dužne su kontinuirano, odmah po otvaranju, promjeni podataka o računu i zatvaranju računa fizičkih lica dostavljati elektronskim putem podatke iz stava (1) ovog člana u FIA-u.

(4) Ovlaštene organizacije odgovorne su za tačnost i ažurno dostavljanje podataka u Registar.

(5) Ovlaštene organizacije dužne su, kod prikupljanja i obrade podataka o fizičkim licima iz stava (1) ovog člana, postupati u skladu s propisima kojima se uređuje poslovna tajna i zaštita ličnih podataka.

(6) FIA propisuje, uz prethodnu saglasnost Ministra, način vođenja Registra, te način dostavljanja i korištenja podataka iz ovog Registra.

Član 12b.

(1) FIA je dužna:
a) odmah, nakon prijema obavještenja od ovlaštenih organizacija o promjenama podataka iz člana 12a. stav (1) ovog zakona, ažurirati podatke u Registru, te osigurati identičnost podataka u Registru s podacima dostavljenim od ovlaštenih organizacija,
b) postupati u skladu s propisima koji uređuju poslovnu tajnu i zaštitu ličnih podataka kod prikupljanja, obrade i davanja podataka iz Registra, te osigurati sigurnost i povjerljivost podataka i poduzeti sve tehničke i organizacione mjere u cilju zaštite i tajnosti podataka,
c) voditi posebnu evidenciju o podacima i svrsi za koju su podaci iz Registra dati subjektima iz člana 9a. stav (2) ovog zakona,
d) čuvati podatke na način i u rokovima utvrđenim propisima kojima se uređuje arhivska djelatnost i drugim propisima,
e) poduzeti mjere protiv neovlaštenog pristupa podacima iz Registra i drugih oblika nezakonite obrade, mijenjanja, uništavanja ili prijenosa podataka, kao i mjere protiv zloupotrebe ovih podataka.

(2) Zaposleni u FIA-i koji obrađuju podatke iz Registra dužni su čuvati tajnost podataka, pridržavati se utvrđenog načina zaštite podataka i obrađivati podatke pod uslovima koje odredi FIA.

(3) Lica iz stava (2) ovog člana dužna su čuvati tajnost podataka i nakon prestanka radnog odnosa.“.

Član 7.

U članu 38. stav (1) dodaju se nove tač. a) do c) koje glase:
„a) kao pružalac platnih usluga naplati naknade suprotno članu 4a. stav (2) ovog zakona,
b) naplati ili ponudi međubankarsku naknadu suprotno članu 4a. stav (3) ovog zakona,
c) u poslovnim jedinicama i na svojoj internet stranici ne objavi cjenovnik po kojem naplaćuje naknade za pružanje platnih usluga i ne dostavi elektronskim putem Agenciji u roku od tri radna dana od dana utvrđivanja tarife, te ne osigura poveznicu na svojoj internet stranici s internet stranicom Agencije u skladu sa članom 4a. stav (6) ovog zakona,“.

Dosadašnje tač. a) do e) postaju tač. d) do h).

Dosadašnja tačka d) koja postaje tačka g) mijenja se i glasi:
„g) ne dostavi podatke u Jedinstveni registar, odnosno u Registar, u skladu s čl.12. i 12a. ovog zakona,“.

Iza dosadašnje tačke e) koja postaje tačka h) dodaje se nova tačka i) koja glasi:
„i) pri prikupljanju i obradi podataka o fizičkim licima ne postupa u skladu s članom 12a. stav (5) ovog zakona,“.

Dosadašnje tač. f) do p) postaju tač. j) do u).

U dosadašnjoj tački p) koja je postala u) iza riječi: “st. (1)” zarez i broj “(4)” brišu se.

Iza stava (1) dodaje se novi stav (2) koji glasi:
„(2) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000 KM do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj banka ako:
a) na zahtjev fizičkog lica iz člana 8b. stav (1) ovog zakona ne omogući otvaranje i korištenje osnovnog računa i/ili ne postupi u skladu sa članom 8b. st. (5) do (11) ovog zakona,

b) međusobno ne sarađuje u postupku provjere da li fizičko lice ima otvoren račun kod druge banke u skladu sa članom 8b. stav (6) ovog zakona,

c) naknade u vezi sa osnovnim računom naplaćuje više nego što je propisano ili ne pruža usluge besplatno u skladu sa članom 8c. ovog zakona i u skladu sa propisom o zaštiti korisnika finansijskih usluga.“.

Dosadašnji st. (2) do (8) postaju st. (3) do (9).

U dosadašnjem stavu (3) koji je postao stav (4), u tački e) broj “(3)” zamjenjuju se brojem “(4)”.

U dosadašnjem stavu (5) koji je postao stav (6), u tački f) riječi: “st. (2) i (3)” zamjenjuju se riječima: “st. (2) do (4)”.

U dosadašnjem stavu (7) koji je postao stav (8), u tački b) riječi: “članom 33. stav (2)” zamjenjuju se riječima: “članom 8. stav (5)”.

Član 8.

Iza člana 38. dodaju se čl. 38a. i 38b. koji glase:

„**Član 38a.**

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj FIA ako:
a) ne uspostavi i ne vodi Registar u skladu s članom 9. stav (1) ovog zakona,
b) postupa i dostavlja podatke iz Registra suprotno članu 9a. st. (1) i (2) ovog zakona,
c) ne postupa u skladu s članom 12b. stav (1) ovog zakona.

(2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se odgovorno lice u FIA-i novčanom kaznom od 1.500 KM do 3.000 KM.

(3) Novčanom kaznom od 500 KM do 1.500 KM, kaznit će se zaposleni u FIA ako ne postupi u skladu s članom 12b. st. (2) i (3) ovog zakona.

Član 38b.

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 10.000 KM kaznit će se subjekt iz člana 9a. stav (2) ovog zakona, ako podatke dobivene iz Registra koristi suprotno članu 9a. stav (4) ovog zakona.

(2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se odgovorno lice u pravnom licu, kao i lice iz člana 9a. stav (5) ovog zakona novčanom kaznom od 1.500 KM do 3.000 KM.“.

Član 9.

Iza člana 41. dodaje se novi član 41a. koji glasi:

„**Član 41a.**

(1) Agencija će donijeti propis iz člana 4a. stav (9) ovog zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) FIA će donijeti propis iz člana 12a. stav (6) u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(3) Ovlaštene organizacije dužne su FIA-i dostaviti podatke o računima fizičkih lica, otvorenim prije stupanja na snagu ovog zakona, najkasnije u roku od 90 dana od dana donošenja propisa iz stava (2) ovog člana.

(4) Agencija će na svojoj internet stranici početi s objavljivanjem uporednog prikaza naknada iz člana 4a. stav (7) ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 10.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH", a odredba člana 4a. stav (3) ovog zakona počet će se primjenjivati šest mjeseci nakon stupanja na snagu ovog zakona.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjem platnom prometu sadržan je u članu III. 1. tačka c. koji je izmijenjen amandmanima VIII, LXXXIX i CVI i članu IV. A 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojima je u isključivoj nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine donošenje propisa o finansijama, a Parlament Federacije BiH, uz ostala ovlaštenja predviđena Ustavom, odgovoran je za donošenje zakona o vršenju dužnosti u federalnoj vlasti.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

II.1. Identifikacija i definicija problema

Ovim zakonom se želi poboljšati transparentnost i uporedivost naknada pružaoca platnih usluga, uspostaviti Registar računa fizičkih lica, te uvesti institut osnovnog računa.

Kako je u posljednjim godinama uočljiv stalni trend rasta upotrebe savremenih platnih instrumenata u platnom prometu u zemlji, prije svega platnih kartica, što je uobičajen platni instrument u razvijenim ekonomijama zemalja Evropske unije, s jedne strane, a još uvijek je prisutno, u platnom prometu u Federaciji, od strane pojedinih trgovaca, posebno malih, neprihvatanje plaćanja karticom na prodajnim mjestima i odbijanje upotrebe POS terminala zbog visokih troškova korištenja platnih kartica.

Očekuje se da će ograničavanje međubankarskih naknada dovesti do nižih naknada (čiju vrijednost u najvećoj mjeri čini međubankarska naknada), što predstavlja mogućnost za dalje smanjenje troškova poslovnih subjekta prema bankama. Posljedično, očekuje se da bi primjena predloženih odredbi dovela do snižavanja cijena za krajnje korisnike, jer niže naknade koje će plaćati poslovni subjekti smanjuju i ukupne troškove poslovanja, te tako ostavljaju prostora i za niže cijene za krajnje kupce.

Naime u Evropskoj uniji je urađeno istraživanje i objavljen je dokument Evropske komisije koji se odnosi na utjecaj ograničavanja međubankarskih naknada, gdje se navodi da su pritisci konkurencije u maloprodaji jači od efekata konkurencije u bankarstvu, te da se prije može očekivati da će poslovni subjekti svoju uštedu, koju ostvare kroz niže trgovačke naknade, prenijeti na korisnike, nego da će banke

benefite od viših međubankarskih naknada prenijeti na svoje klijente (npr. kroz niže troškove članarine za platne kartice)[1].

Uvodi se i institut osnovnog računa radi veće finansijske uključenosti fizičkih lica, a polazeći od različitih kategorija stanovništva i omogućavanja istima otvaranje i korištenje računa za plaćanje s osnovnim uslugama u platnom prometu sa limitiranim iznosom naknada za otvaranje i korištenje istog.

Uvođenje Registra računa fizičkih lica otvorenih kod ovlaštenih organizacija za platni promet u cilju primjene međunarodnih standarda u borbi protiv pranja novca i finansiranja terorizma predstavlja realizaciju Akcionog planom za otklanjanje identifikovanih nedostataka u sistemu sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma kojeg je donijelo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine 29.08.2018. godine, i u kojem je jedna od planiranih aktivnosti i uspostavljanje registra/registara računa fizičkih lica što je bila preporuka FATF-e i ujedno se na taj način vrši i usklađivanje sa EU legislativom.

II.2. Ciljevi koji se namjeravaju postići donošenjem zakona

U cilju unapređivanja platnog prometa i jačanja finansijske discipline, platni promet je unaprijeđen i dograđen u 2015. godini donošenjem Zakona o unutrašnjem platnom prometu („Službene novine Federacije BiH“, br: 48/15 i 79/15), te je uspostavljen Jedinstveni registar računa poslovnih subjekata.

Donošenjem ovog zakona poslovni subjekti će imati mogućnost uporediti naknade pružaoca platnih usluga i donijeti odluku o tome koja ponuda vezana za račune najbolje odgovara njihovim potrebama.

Ograničava se visina međubankarske naknade kod transakcija platnim karticama, koja ne može biti viša od 0,5% vrijednosti izvršene transakcije kod transakcija debitnom karticom, a kod transakcija kreditnom karticom ne može biti viša od 0,6% vrijednosti izvršenih transakcija, za prvih 12 mjeseci nakon stupanja na snagu odredbe koja propisuje visinu naknade (član 4a. stav (3)), a nakon tog perioda međubankarske naknade kod transakcija platnim karticama ne nogu biti više od 0,2% vrijednosti izvršene transakcije kod transakcije debitnom karticom, a kod transakcije kreditnom karticom ne može biti viša od 0,3% vrijednosti izvršene transakcije što je u skladu s odredbama člana 3. stav (1) i člana 4. Uredbe (EU) 2015/751. Pružalac platne usluge ne može naplatiti niti ponuditi međubankarsku naknadu suprotno ovim ograničenjima. Očekivano je da se snižavanjem međubankarskih naknada i povećanjem transparentnosti na tržištu stvore uslovi da konkurencija među bankama i kartičnim sistemima dovede do bržeg razvoja bezgotovinskih plaćanja sa svim prednostima tih plaćanja za ekonomiju zemlje uopće.

Kako bi se poslovnim subjektima omogućio pristup nepristrasnim i vjerodostojnim informacijama o visini naknada koje naplaćuju pružaoci platnih usluga u Federaciji, Agencija će na svojoj internet stranici objavljivati uporedni prikaz naknada koje pružaoci platnih usluga naplaćuju korisnicima za platne usluge. Informacije o naknadama koje će se objavljivati na internet stranici redovno će se ažurirati na osnovu podataka prikupljenih od pružaoca platnih usluga. Pristup navedenoj stranici bit će besplatan i korisnicima će omogućiti dobijanje jasnih, sažetih i tačnih informacija o naknadama koje naplaćuju pružaoci platnih usluga u Federaciji, i to sve

[1] http://ec.europa.eu/competition/publications/cpb/2015/003_en.pdf

na jednom mjestu bez nepotrebnih troškova. Time će korisnici vrlo jednostavno moći odabrati najpovoljnijeg pružaoca platnih usluga.

Zakon propisuje mogućnost otvaranja i korištenje osnovnog računa, putem kojeg određene kategorije fizičkih lica – korisnika usluga mogu koristiti osnovne platne usluge uz nižu naknadu koja je propisana ili u određenim propisanim slučajevima propisom o zaštiti korisnika finansijskih usluga banka će pružati usluge takvim korisnicima besplatno.

Uspostavljanje Registra računa fizičkih lica će omogućiti bržu i lakšu identifikaciju računa dužnika u upravnim (poreznim) i izvršnim postupcima, kao i u drugim sudskim postupcima, kod istraživanja sumnjivih aktivnosti, sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti i drugo. Navedeno će doprinijeti efikasnijem radu nadležnih sudova, poreznih, istražnih i drugih organa kojima će biti olakšan i ubrzan pristup podacima o računima fizičkih lica, koja neće morati, kao do sada, tražiti od svake banke pojedinačno, već direktno od FIA-e, a koja je ovim zakonom ovlaštena uspostaviti i voditi Registar računa fizičkih lica.
Registar računa fizičkih lica sadržavat će informacije i podatke o računima i njihovim vlasnicima i neće sadržavati podatke o stanju i prometu po računima. Podaci iz Registra nisu javno dostupni i vezano za njihovu upotrebu uređeno je koji organi i institucije mogu dobiti podatke iz Registra, isključivo u skladu s njihovim zakonskim nadležnostima i ovlaštenjima, odnosno uz odgovarajuće dokaze o postojanju pravnog osnova za pribavljanje tih podataka.

U cilju dosljedne primjene propisa o zaštiti ličnih podataka FIA se, između ostalog, ovim zakonom obavezuje na postupanje u skladu sa pravilima raspolaganja s povjerljivim podacima.

Ostale izmjene i dopune ovog zakona odnose se na propisivanje prekršajnih kazni za ona lica koja mogu imati uvid u podatke iz Registra, ako postupaju i koriste podatke suprotno odredbama ovog zakona, kao i na prekršaje banaka ukoliko budu naplaćivale više naknade vezano za osnovni račun od onih koje su propisane.

Registri računa fizičkih lica uspostavljeni su u okruženju i zemljama Evropske unije, a uspostavljanje ovakvih centralizovanih baza podataka nalažu i međunarodni standardi i najnovija Direktiva (EU) 2018/843 koja uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

U izradi Zakona korišten je važeći pravni okvir, odnosno zakonska rješenja u BiH i Federaciji, preporuke sadržane u relevantnim direktivama i ostalim izvorima prava EU, Međunarodni standardi u borbi protiv pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti (FATF preporuka 31 – Ovlaštenja organa nadležnih za provođenje zakona i istražnih organa), te relevantna rješenja uporednog prava zemalja iz okruženja.

II.3. Alternativna rješenja - identifikacija opcija

Opcija 1: Ne poduzimati ništa
Koristi: Nema koristi, jer cilj nije moguće postići nenormativnim rješenjem. Ova opcija nema značajne utjecaje na područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša i privredu.

Troškovi: Ova opcija nema značajne utjecaje na područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša i privredu.

Opcija 2: (nenormativno rješenje)
Koristi: Cilj nije moguće postići nenormativnim rješenjem. Ova opcija nema značajne utjecaje na područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša i privredu.
Troškovi: Cilj nije moguće postići nenormativnim rješenjem. Ova opcija nema značajne utjecaje na područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša i privredu.

Opcija 3: (normativno rješenje)
Koristi: Normativno rješenje bit će izvršeno kroz izmjene i dopune Zakona o unutrašnjem platnom prometu.
Troškovi: Usvajanje zakona će smanjiti troškove poslovnim subjektima, a dovest će i do značajnih ušteda na rashodima budžeta na svim nivoima vlasti u Federaciji.

Opcija 4: (normativno rješenje)
Koristi: Drugo normativno rješenje, odnosno donošenje novog Zakona o unutrašnjem platnom prometu ili novog zakona o međubankarskim naknadama, osnovnom računu i o registru računa fizičkih lica, potencijalno bi moglo biti korisno, ali kako postojeći zakon već regulira dio materije i manji je obim izmjena i dopuna pristupilo se izradi izmjena i dopuna, a ne novog zakona. Ova opcija nema značajne utjecaje na područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša i privredu.
Troškovi: Drugo normativno rješenje, odnosno donošenje novog Zakona o unutrašnjem platnom prometu ili novog zakona o međubankarskim naknadama, osnovnom računu i o registru računa fizičkih lica, potencijalno bi moglo biti korisno, ali kako postojeći zakon već regulira dio materije i manji je obim izmjena i dopuna pristupilo se izradi izmjena i dopuna, a ne novog zakona. Ova opcija nema značajne utjecaje na područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša i privredu.

II.4. KONSULTACIJE

Ministarstvo finansija je obavilo konsultacije s Agencijom za bankarstvo, Agencijom za zaštitu ličnih podataka BiH i Udruženjem banaka BiH, te su određeni prijedlozi i stručne sugestije ugrađene u tekst predloženih izmjena i dopuna.

III. USKLAĐENOST S PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

Nakon uvida u propise Evropske unije i analize odredbi Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjem platnom prometu ustanovljeno je da postoje izvori EU acquis relevantni za materiju koju uređuje dostavljeni Prijedlog, te da su odredbe djelimično usklađene s njima.

Predmetna materija, u dijelu primarnih izvora prava EU, uređena je Ugovorom o funkcioniranju Evropske unije (prečišćeni tekst), Dio prvi – Načela, Glava II – Odredbe koje imaju opću primjenu, član 16. stav 1, Dio treći - Politike i unutrašnja djelovanja unije, Glava VII – Zajednička pravila o tržišnom takmičenju, oporezivanju i usklađivanju zakonodavstava, Poglavlje 3 – Usklađivanje zakonodavstva, član 114., Dio šesti - Institucionalne i finansijske odredbe, Glava I – Odredbe o institucijama, Poglavlje 2 – Pravni akti Unije, postupci donošenja i druge odredbe, Odjeljak 2.

Postupci za donošenje akata i druge odredbe, član 294. (*Treaty on the Functioning of the European Union, Part One – Principles , Title II – Provisions Having General Application, Article 16 Paragraph 1, Part Three - Union Policies and Internal Actions, Title VII, – Common rules on competition, taxation and approximation of laws, Chapter 3 – Approximation of laws, Article 114, Part Six - Institutional and Financial Provisions, Title I - Institutional Provisions, Chapter 2 - Legal acts of the Union, adoption procedures and other provisions, Section 2 - Procedures for the adoption of acts and other provisions Article 294*).

Pored Ugovora, predmetnu materiju Prijedloga, uređuje i Povelja o osnovnim pravima Evropske unije, Naslov IV – Solidarnost, član 8. – Zaštita ličnih podataka (*Charter of fundamental rights of the European Union, Title IV – Solidarity, Article 8 – Protection of personal data*).

Predmetnim izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjem platnom prometu, između ostalog, uspostavlja se Registar računa fizičkih lica, kao jedinstvena elektronska evidencija i centralna baza podataka o otvorenim novčanim računima fizičkih lica u bankama. Uspostavljanje i vođenje spomenutog registra povjereno je FIA-i. Prilikom definiranja odredbi kojima se utvrđuju ovlaštenja i obaveze FIA-e i ovlaštenih organizacija za obavljanje platnog prometa, predlagač je imao u vidu propise koji uređuju zaštitu ličnih podataka kao i sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Navedeno je u dijelu sekundarnih izvora prava EU, djelimično usklađeno sa sljedećim izvorima:

- Direktivom (EU) 2015/2366 Evropskog parlamenta i Vijeća od 25. novembra 2015. godine o platnim uslugama na unutrašnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju van snage Direktive 2007/64/EZ (Tekst značajan za EGP) *(Directive (EU) 2015/2366 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2015 on payment services in the internal market, amending Directives 2002/65/EC, 2009/110/EC and 2013/36/EU and Regulation (EU) No 1093/2010, and repealing Directive 2007/64/EC) (Text with EEA relevance)),*
- Direktivom 2014/92/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 23. jula 2014. o uporedivosti naknada povezanih s računima za plaćanje, prebacivanju računa za plaćanje i pristupu računima za plaćanje s osnovnim uslugama (Tekst značajan za EGP) (*Directive 2014/92/EU of the European Parliament and of the Council of 23 July 2014 on the comparability of fees related to payment accounts, payment account switching and access to payment accounts with basic features (Text with EEA relevance))*
- Uredbom (EU) 2016/679 Evropskog parlamenta i Vijeća od 27. aprila 2016. godine o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom ličnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju van snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (Tekst značajan za EGP) *(Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation) (Text with EEA relevance)),*
- Direktivom (EU) 2015/849 Evropskog parlamenta i Vijeća od 20. maja 2015. godine o sprečavanju korištenja finansijskog sistema u svrhu pranja novca ili finansiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Evropskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju van snage Direktive 2005/60/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ (Tekst značajan za EGP) izmijenjena Direktivom (EU) 2018/843 Evropskog parlamenta i Vijeća od 30. maja 2018. godine o izmjeni

Direktive (EU) 2015/849 o sprečavanju korištenja finansijskog sistema u svrhu pranja novca ili finansiranja terorizma i o izmjeni direktiva 2009/138/EZ i 2013/36/EU (Tekst značajan za EGP) *(Directive (EU) 2015/849 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing, amending Regulation (EU) No 648/2012 of the European Parliament and of the Council, and repealing Directive 2005/60/EC of the European Parliament and of the Council and Commission Directive 2006/70/EC) (Text with EEA relevance) Amended by Directive (EU) 2018/843 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018 amending Directive (EU) 2015/849 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing, and amending Directives 2009/138/EC and 2013/36/EU (Text with EEA relevance))*.
- Uredbom (EU) 2015/751 Evropskog parlamenta i Vijeća od 29. aprila 2015. godine o međubankarskim naknadama za platne transakcije na osnovu kartica (Tekst značajan za EGP) *(Regulation (EU) 2015/751 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2015 on interchange fees for card-based payment transactions (Text with EEA relevance))*.

IV. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI

Članom 1. propisuje se da pružaoci platnih usluga iz člana 3. stav (1) ovog zakona mogu naplatiti naknadu za pružanje platnih usluga iz člana 4. ovog zakona, koja mora biti ugovorena, primjerena i u skladu sa stvarnim troškovima pružalaca platnih usluga. Ograničava se visina međubankarske naknade kod transakcija platnim karticama, koja ne može biti viša od 0,5% vrijednosti izvršene transakcije kod transakcija debitnom karticom, a kod transakcija kreditnom karticom ne može biti viša od 0,6% vrijednosti izvršenih transakcija, za prvih 12 mjeseci od dana početka primjene ovog stava koji propisuje visinu naknade (član 4a. stav (3)), a nakon tog perioda međubankarske naknade kod transakcija platnim karticama ne mogu biti više od 0,2% vrijednosti izvršene transakcije kod transakcije debitnom karticom, a kod transakcije kreditnom karticom ne može biti viša od 0,3% vrijednosti izvršene transakcije što je u skladu s odredbama člana 3. stav (1) i člana 4. Uredbe (EU) 2015/751. Pružalac platne usluge ne može naplatiti niti ponuditi međubankarsku naknadu suprotno ovim ograničenjima. Radi praćenja primjene ovih ograničenja, utvrđeno je da su pružaoci platnih usluga dužni Agenciji dostavljati podatke o međubankarskim naknadama, a Agencija bliže propisuje sadržaj, rokove i način dostavljanja tih podataka. Agencija uspostavlja internet stranicu na kojoj se porede naknade koje pružaoci platnih usluga naplaćuju i upravlja tom stranicom. Podaci koji se objavljuju na toj internet stranici prikupljaju se od pružalaca platnih usluga u skladu s podzakonskim propisom Agencije te se redovno ažuriraju. Pristup navedenoj stranici je besplatan. Pružaoci platnih usluga dužni su na svojoj internet stranici osigurati poveznicu sa službenom internet stranicom Agencije na kojoj se porede navedene naknade.
Članom 2. se daje mogućnost organizacionim dijelovima poslovnih subjekata u BiH za otvaranje računa u entitetima poslovanja, a do sada je to bilo obavezno.
Članom 3. definirane su vrste računa koje ovlaštene organizacije otvaraju fizičkim licima. Ovlaštena organizacija dužna je voditi evidenciju računa fizičkih lica, koji su otvoreni u toj ovlaštenoj organizaciji, a ta evidencija se objedinjava u Registru računa fizičkih lica. Utvrđen je rok u kojem su fizička lica obavezna obavijestiti ovlaštene organizacije o svakoj promjeni podataka koji se odnose na račun, čime se želi postići ažurnost evidencija koje ovlaštene organizacije vode, a samim tim i podataka koji se

dostavljaju u Registar.
U članu 8b. određeno je da svaka ovlaštena organizacija dužna fizičkom licu koje ima zakonit boravak u Federaciji, a nema otvoren račun za obavljanje platnog prometa – na njegov zahtjev omogućiti otvaranje i korištenje osnovnog računa.
Pored toga, u ovom članu osnovni račun definiran je kao račun za obavljanje platnog prometa koji se koristi za izvršavanje platnih transakcija u konvertibilnim markama. Ovim članom određene su i osnovne usluge koje se odnose na osnovni račun, kao i obaveza ovlaštene organizacije da te usluge ponudi samo do onog obima u kojem ih već nudi fizičkim licima u vezi s drugim računima za obavljanje platnog prometa.
Nadalje uređuju se obaveze ovlaštene organizacije pri otvaranja osnovnog računa, kao i uslovi pod kojima ovlaštena organizacija može odbiti zahtjev za otvaranje osnovnog računa. Ovlaštenim organizacijama se ostavlja mogućnost odbijanja fizičkog lica za otvaranje osnovnog računa, ako to fizičko lice već ima otvoren ovakav račun. Ukoliko odluče odbiti otvaranje računa fizičkom licu koji već ima otvoren osnovni račun, ovlaštene organizacije su dužne prethodno utvrditi da fizičko lice zaista ima otvoren drugi račun. To mogu utvrditi na dva načina: direktnom provjerom u saradnji s drugim ovlaštenim organizacijama ili pribavljanjem od fizičkog lica izjave u pisanoj formi o tome da li kod druge ovlaštene organizacije ima otvoren račun koji mu omogućava korištenje osnovnih usluga. U slučaju odbijanja zahtjeva za otvaranje osnovnog računa, ovlaštena organizacija je dužna bez odlaganja, u pisanoj formi i bez naknade, dostaviti fizičkom licu obavještenje o odbijanju i razlozima odbijanja, osim ako bi otkrivanje razloga bilo suprotno ciljevima nacionalne sigurnosti, javnom interesu ili propisima kojima je uređeno sprječavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.
U članu 8c. propisano je da je ovlaštena organizacija dužna usluge vezane za osnovni račun pružati besplatno ili uz razumnu naknadu. Kod utvrđivanja razumne naknade ovlaštena organizacija uzima u obzir prosječnu mjesečnu neto plaću za prethodnu godinu i prosječnu naknadu koju kreditna institucija naplaćuje fizičkim licima za tu uslugu u vezi s računom za obavljanje platnog prometa.
Odredbe vezane za osnovni račun su usklađene sa čl. 16. do 18. Direktive 2014/92/EU.
Članom 4. predloženo je da FIA uspostava i vodi Registar, koji predstavlja elektronsku bazu podataka o svim računima fizičkih lica otvorenih u bankama, a što predviđa član 1. tačka 19. Direktive (EU) 2018/843.
Članom 5. je predloženo, a zbog potrebe pojačane zaštite ličnih podatka koji se prikupljaju i obrađuju, da podaci koji se dostavljaju u Registar nisu javno dostupni i da je FIA dužna u postupku prikupljanja, obrade i korištenja tih podataka postupati u skladu s propisima kojima se uređuje poslovna tajna i zaštita ličnih podataka. Kao dodatni element zaštite ličnih podataka, zakonom su utvrđena lica kojima FIA može osigurati pristup podacima, i to na osnovu podnesenog zahtjeva koji, između ostalog, sadrži i podatke o pravnom osnovu i svrsi korištenja ličnih podataka. U obavljanju ovih ovlaštenja, FIA je dužna postupati po propisu koji uređuje upravni postupak i odgovorna je za dostavljanje podataka iz Registra. Dalje, uvaženo je načelo zakonitosti obrade podataka propisivanjem obaveze licima koja dobiju podatke iz Registra da te podatke koriste radi obavljanja poslova u okviru svoje zakonom utvrđene nadležnosti i isključivo u svrhu za koju su pribavljeni, a što je predviđeno i članom 6. Uredbe (EU) 2016/679. Također, utvrđena je zabrana pravnim licima i zaposlenim i angažovanim licima u tim pravnim licima, koji obrađuju podatke iz registra, da te podatke dalje saopćavaju ili omoguće trećim licima pristup tim podacima, osim u slučajevima ako je to propisano drugim zakonom. Utvrđeni

standardi zaštite ličnih podataka usaglašeni su sa zahtjevima propisa o zaštiti ličnih podataka.

Član 6. Kada su u pitanju podaci o vlasniku računa, u zavisnosti od toga da li se radi o domaćem ili stranom fizičkom licu, oni se odnose ne samo na lične podatke, tj. ime i prezime fizičkog lica, već i na podatke o adresi prebivališta i boravišta u Federaciji i Bosni i Hercegovini, odnosno u inostranstvu. Na ovaj način namjerava se postići sveobuhvatnost relevantnih podataka neophodnih za efikasno provođenje prinudne naplate potraživanja i realizaciju mjera u borbi protiv pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Još jednom se naglašava da Registar predstavlja bazu podataka o računima i njihovim vlasnicima, ali ne i o stanju i promjenama, tj. platnim transakcijama izvršenim preko tih računa. Definirana je obaveza ovlaštenim organizacijama da kontinuirano i ažurno elektronskim putem dostavljaju tačne podatke u Registar koji vodi FIA, pri čemu su ovlaštene organizacije obavezne pridržavati se propisa kojima se uređuje poslovna tajna i zaštita ličnih podataka, što je u skladu sa članom 94. Direktive (EU) 2015/2366. Utvrđene su obaveze FIA-i u pogledu ažurnosti, sigurnosti i povjerljivosti podataka, čime su uvažena osnovna načela obrade ličnih podataka predviđeni članom 5. Uredbe (EU) 2016/679. Dalje, ovim članom su obavezani i zaposleni u FIA-i, koji obrađuju podatke iz Registra, da čuvaju tajnost podataka i poslije prestanka radnog odnosa.

Čl. 7. i 8. su utvrđeni prekršaji i novčane kazne za ovlaštene organizacije, FIA-u i lica koja mogu imati uvid u podatke iz Registra, kao i odgovorna lica u ovim licima, ako postupaju suprotno odredbama ovog zakona, što predstavlja i usklađivanje s članom 26. Direktive 2014/92/EU, članom 84. Uredbe (EU) 2016/679, članom 103. Direktive (EU) 2015/2366, članom 14. Uredbe (EU) 2015/751 i članom 58. Direktive (EU) 2015/849.

Članom 9. je utvrđen primjeren rok u kojem su Agencija i FIA dužne donijeti podzakonske akte kojima bi detaljnije bila razrađena tehnička i druga pitanja od značaja za provođenje ovog zakona, rok u kojem su banke dužne da Agenciji i FIA-i dostave podatke o naknadama, kao i računima fizičkih lica koji su otvoreni prije donošenja ovog zakona, kao i početak objavljivanja uporednih iznosa naknada.

Član 10. uređuje stupanje na snagu ovog zakona.

V. FINANSIJSKA SREDSTVA

Za uspostavljanje Registra računa fizičkih lica bit će potrebna finansijska sredstva koja se mogu osigurati iz vlastitih sredstava FIA-e, kao i iz sredstava finansijske pomoći, donacija i drugih izvora prikupljenih u svrhu uspostavljanja ovog registra, osiguranja sigurnosti i povjerljivosti podataka, te njihove zaštite u skladu sa odredbama ovog zakona i zakona kojim se uređuje zaštita ličnih podataka.

S obzirom na to da se FIA finansira od naknada ostvarenih svojim poslovanjem, u koje spadaju i naknade za korištenje podataka iz ovog Registra, za provođenje ovog zakona nisu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Federacije.

- ODREDBE ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU -

Zakon o unutrašnjem platnom prometu
(„Službene novine Federacije BiH“, br. 48/15 i 79/15 - ispr.)

Član 7.

(1) Poslovni subjekti iz Federacije mogu otvoriti račune za redovno poslovanje kod ovlaštenih organizacija sa sjedištem u Federaciji i organizacionih dijelova ovlaštenih organizacija iz Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, koje posluju u Federaciji i imaju dozvolu za obavljanje usluga platnog prometa koju je izdala Agencija.

(2) Organizacioni dijelovi poslovnih subjekata sa sjedištem u Federaciji koji posluju u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine moraju imati otvorene račune organizacionog dijela kod ovlaštenih organizacija sa sjedištem u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, koje imaju dozvolu Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

(3) Organizacioni dijelovi poslovnih subjekata sa sjedištem u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, koji posluju u Federaciji, moraju imati otvoren račun organizacionog dijela kod ovlaštenih organizacija u Federaciji.

Član 9.

(1) Finansijsko–informatička agencija Sarajevo (u daljem tekstu: FIA) uspostavlja i vodi Jedinstveni registar iz člana 8. stav (3) ovog zakona.

(2) Jedinstveni registar iz stava (1) ovog člana predstavlja javnu evidenciju i centralnu bazu podataka računa poslovnih subjekata otvorenih u bankama sa sjedištem u Federaciji i podružnicama banaka iz Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine koje posluju u Federaciji i imaju dozvolu Agencije.

(3) Korisnici podataka iz Jedinstvenog registra su poslovni subjekti, FIA, Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine, Centralna banka Bosne i Hercegovine, kao i

fizička lica, koja koriste podatke iz Jedinstvenog registara u skladu s propisima donesenim na osnovu ovog zakona (u daljem tekstu: korisnici).

(4) Podatke iz Jedinstvenog registra korisnici mogu koristiti samo za svoje potrebe i ne mogu ih koristiti u druge svrhe, niti im je dozvoljeno dalje umnožavanje i distribuiranje ovih podataka. Javnost podataka iz Jedinstvenog registara ne odnosi se na podatke čija je tajnost propisana posebnim zakonima.

(5) Neposredan uvid u podatke iz Jedinstvenog registra, kao i preuzimanje podataka iz Jedinstvenog registra imaju: Agencija, Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovne, Centralna banka Bosne i Hercegovine, banke, sudovi, organi uprave i drugi organi, koji mogu koristiti podatke u skladu sa svojim zakonskim ovlaštenjima.

(6) FIA je dužna da ostalim korisnicima, na njihov zahtjev, dostavlja podatke iz Jedinstvenog registra koji su javni i odgovorna je za dostavljanje podataka korisnicima.

Član 38.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000 KM do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj ovlaštena organizacija ako:
a) učesniku otvori račune i vodi evidenciju suprotno članu 8. ovog zakona,
b) podatke iz Jedinstvenog registra koristi suprotno članu 9. stav (4) ovog zakona,
c) poslovnom subjektu otvori glavni račun suprotno članu 11. stav (1) ovog zakona,
d) ne dostavi podatke u Jedinstveni registar u skladu s članom 12. ovoga zakona,
e) ne uspostavi propisanu komunikaciju s Agencijom, u skladu s članom 12. stav (6) ovog zakona,
f) učesniku zatvori račune suprotno čl. 13. i 14. ovog zakona,
g) poslovnom subjektu, čiji su računi blokirani, izvrši plaćanja i otvara nove račune suprotno članu 10. stav (6) i članu 16. stav (5) ovog zakona,
h) ne daje naloge za plaćanje s računa učesnika propisane članom 16. stav (2) tačka 3) ovog zakona,
i) ne izvrši naloge za plaćanje u skladu s odredbama člana 22. stav (1) ovog zakona,
j) ne izvrši naloge za prinudnu naplatu u skladu s članom 22. st. (4) i (5), članom 23. stav (1) i članom 24. ovog zakona,
k) izvrši naloge za plaćanje, a koji se ne odnose na prinudnu naplatu, suprotno članu 23. stav (3) ovog zakona,
l) ne postupi u skladu s članom 25. i članom 26. st. (2) do (5) ovog zakona,
m) s blokiranih računa izvrši prijenos sredstava, koja su izuzeta od izvršenja, u skladu s članom 25. stav (4) ovog zakona,
n) ne izvrši naloge za prinudnu naplatu u skladu s članom 27. ovog zakona,
o) ne razroči oročena sredstva poslovnog subjekta u skladu s članom 28. st. (2) do (4) ovog zakona,
p) ne postupi u skladu s članom 40. st. (1), (4) i (5) ovog zakona.

(2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u banci novčanom kaznom u iznosu od 1.500 KM do 3.000 KM.

(3) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 10.000 KM za prekršaj kaznit će se ovlaštena organizacija ako:

a) prije zaključenja ugovora ne informiše učesnika o svim važnim uslovima korištenja usluge u skladu s članom 6. stav (5) ovog zakona,
b) izmijeni odredbe ugovora suprotno članu 6. stav (6) ovog zakona,
c) ne izdaje naloge za plaćanje u skladu s članom 17. stav (1) ovog zakona,
d) primi naloge za plaćanje suprotno članu 17. stav (3) ovog zakona,
e) povjerioca, na njegov zahtjev, ne obavijesti o redoslijedu naplate njegovog potraživanja u skladu s članom 23. stav (3) ovog zakona,
f) ne čuva dokumentaciju i podatke u skladu s članom 29. ovog zakona,
g) učesnika ne izvještava u skladu s članom 31. ovog zakona i postupa suprotno članu 32. ovog zakona,
h) ne postupi s dokumentacijom i podacima o obavljenom platnom prometu u skladu s čl. 33. i 34. ovog zakona.

(4) Za prekršaje iz stava (3) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u ovlaštenoj organizaciji novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 1.500 KM.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj poslovni subjekt ako:
a) ne otvori račune za plaćanja i novčana sredstva ne drži na računima u skladu s članom 6. stav (1) ovog zakona,
b) ne odredi glavni račun u skladu s članom 10. stav (4) ovog zakona i ne postupi u skladu s članom 11. ovog zakona,
c) vrši plaćanja suprotno članu 16. stav (5) ovog zakona,
d) vrši plaćanje u gotovom novcu suprotno čl. 18. i 20. ovog zakona,
e) vrši obračunsko plaćanje suprotno članu 21. ovog zakona,
f) ne postupi u skladu s članom 40. st. (2) i (3) ovog zakona.

(6) Za prekršaje iz stava (5) ovog člana kaznit će se odgovorno lice poslovnog subjekta novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 1.500 KM.
(7) Novčanom kaznom u iznosu od 2.500 KM do 5.000 KM kaznit će se za prekršaj poslovni subjekt ako:
a) ne otvori račune u skladu s čl. 7. i 8. ovog zakona,
b) ne obavijesti ovlaštenu organizaciju o promjeni podataka koji se vode u evidenciji računa ovlaštene organizacije u skladu s članom 33. stav (2) ovog zakona.

(8) Za prekršaje iz stava (7) ovog člana kaznit će se odgovorno lice poslovnog subjekta novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 1.500 KM.